

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foi'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la poste c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 43.

Brasovn 10 Iuniu 29 Maiu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Fagaras 11 Iuniu, 3 ore, sositu 3 ore 48 min.

„Comitetulu districtuale fagarasianu respinsen in siedinti'a din 11 Iuniu a. c. a dôu'a óra cu unanimitate ordinulu ministeriale in privinti'a alegerilor, si remonstră la consiliulu ministeriale.

Urméza la tempulu seu remonstriunea spre publicare.“ —

Clusiu 8 Iuniu 10 ore sér'a, sosita numai in 9 la 12*).

„Comitetulu centrale nationale din comitatulu Clusului a telegrafatu Esceletisimiloru domni metropoliti romani, ca nu recunoscu decisiunile conferintiei sibiane, rogandui respectuosamente se conchiam conferintia generale la Alb'a Iulia, tempuriu inaintea alegerilor dietali, fiindu fara programu nationale statorindu in acea conferintia, nu voru participa la alegeri, ci voru persevera in passivitate.“

La fondulu academiei romane de drepturi.

Ni se tramsisa 60 fl. 50 cr. v. a. spre admanuare la fondulu academie romane cu urmatóri'a adresare catra:

„Onor. comitetu pentru „Fondulu academie romane infintianda dincóce de Carpati“
in Brasovu.

Avemu onore acf alaturat a vi tramite sum'a de 40 fl: patru dieci fl. 50 cr. v. a. că diumetatea venitului curatul alu balului romanu tienetu in Pest'a la 10 Febr. a. c. in favorulu „fondulu academie“ si alu societatei „Petru Maior“; totu la acestu comitetu arangiatoriu a depusu d. Dr. Anania Trombitasiu de Betleanu propriet. in Transilvanie a sum'a de 20 fl. meniti eschisivu pentru fondulu academie.

Cu acésta ocasiune deci subscrisulu cassariu are onore a vi lifera sum'a de 60 fl. 50 cr. v. a., rogandu-ve pentru rectificarea nostra séu a ni trame cuit'a, séu a i cuieta in publicitate.

Pest'a, 28 Maiu 1872.

Cu destinsa onore

Georgiu Vui, secretariu.

Atanasius Barianu, cassariu.

(Alte Postgasse Nr. 1).“

Se ne bucuramu in intristari, candu vedem, ca avemu o junime atatu de nobile in simtiamente, catu nu se retrage nici dela incordari mari pentru ea, numai că se adauga si ea una petricica la paladiulu vietiei nostre politice nationale, la academie de drepturi. Ea brava simtiesce, cum se cuvine, ea scie, ca un'a natiune remane pe vecia servitoria, a carei junime nu pote cresce in paladiulu seu academicu, si vine cu acésta fapta generósa si exemplaria si o pune de inaintenu, de mustra, de dovada de urgenta necesitate pentru academia la ochii a celor potenti, cari potendu inca totu amana sacrificiale sale pentru acestu institutu, invitandu ea,

*) Nu mai potem retace traganarea cea nepasatoria, ori inadins'a impededare a primirei depe-sielor. Ne rogam că acésta repetita manipulatiune se se curme. — R.

că se grabescă, ca Dieu va sosi pericululu din amanare. Onore bravei tenerime! si monitare na-tiunei, că se nu amane a-si dovedi poterea de vie-tia cu infintiarea acestui institutu, ca pana atunci nime nu o va incresta! — — Red.

punerea jugului servitutei si desmembrarei, destramarei altoru popora, déca nu le potu asimila. Se nu uitam, ca chiaru si in Brasovu romanii, dupa protestu si dechiarare, ca nu recunoscu diet'a pestana de competenta a dispune despre Transilvanie si relatiunile ei de statu — afara de unu secoleanu vendutu — au votatu toti, sciendu, ca se afla in minoritate, toti numai pe Alduleanu si Gaetanu; asia facu natiunea prin tota tiér'a, incatul nimene din straini nu cutedia a se superbia batendu-si peptulu cu man'a, ca ei reprezinta si pe romani, si déca toti mandatarii alesi formá una falanga spre a dovedi nestramutabilea vointia si resolutiune a unei natiuni cu conscientia nefrangibile de dreptulu seu, si nu succedea insielatorilor a disrumpe solidaritatea si a atrage pe cei acum pocaiti la Pest'a, astadi eramu neignorati. Asia neignorati, déca unii alesi de majoritati nu trecea Rubiconulu, ci cu cei alesi de minoritati, că reprezentanti'a solidaria formale necesarmente recunoscunda si de antagonii politici, protestá dela vétra in töte locurile decide-tórie, că factoru legislativu solidariu in Transilvanie; si déca lucrá in cointelgere intre sene mereu că reprezentatiune formale a natiunei, constituinduse spre a se ingrigi de inaintarea sa nedependentu de alta natiune coegale in patria atunci — fara nasii ce trecuta Rubiconulu! — nici uniunea fara unu factoru legale alu Transilvaniei, fara natiunea romana, a patra natiune politica in Ardélui, nu se poate face nici decum, ca atunci legile din 1863 era inca in vigore! — Se-si bata peptulu cei ce mersera la Pest'a cu rea credentia séu lipsiti de totu principiulu salvatoriu alu politicei nationali traditionali; si acum, déca conferint'a generale conchiamanda la Alb'a Iulia va decide demiterea la alegeri, credu, ca va urmá politic'a traditionale, ca romanulu că natiune politica nu -si va da testi-moniu de immaturitate politica, investindu cu votulu seu pe strainu, că se lu insulte si apese, ca atunci ea nu merita decatu gratia strainului. Sase-si maghiarulu nu -si dau votulu la repre-sentanti romani, nici in satira; romanulu că natiune inca nu -si va da votulu decatu la romanu chiaru si acolo, unde voru fi in minoritate, cum urmaramu in 1866, apoi alesii toti adunati in intielegere se pretenda diet'a Transilvaniei, care si sub St. Stefanu avu locu. Ducase activistii fatalistici si fia numai de facia, chiaru si protestandu, in dieta, ca si la fusiunea Ardélului, care voru a o face acum prin legislatiune, voru fi ei nasii erostratici că si cum fura ai uniunei; dér' voru fi si disrupatorii si jignitorii solidaritatei nationali, déca voru lucra de capulu seu, fara a astepta decisiunea conferintiei generali a natiunei.

Pana acum desfintiarea legilor dietei din Sibiu art. I, ca numai pe acela lu intielegemu, e facuta numai prin regimu prin rescriptu simplu responsabile, dér' inca prin dieta nu, nici prin diet'a transilvana, unde, vine se se publice desfintiarea pe cale parlamentaria, nici cea pestana, deci nu suntu abrogate pe calea legislativa si le mai potem apara, potem reave, déca toti vomu sta că unu didu pentru dreptulu nostru politicu nationalu. Dé'r acum voru a face acésta desfintiare si prin dieta, prin legislatiunea din Pest'a, ince n'au nasi, ca-ce romanii fura toti solidari si passivisti, si hinc ille tentationes, de aici curgu ispitele de a disrumpe solidaritatea romana si a forma si o partita unio-

nistica intre romanii ardeleni, asia unionistica, ca se o puna in capu natiunei si in pora cu ea, ca se pota dice insielatorii, éca, ca nu noi, ci cei mai politici decatu voi, romanii vostri nu voiescu se scia nici de autonomia Ardéului nici de legile din 1863, ergo haideti si voi la gratia, tereitive la crucea nostra, care vi o pregeam dela 1865, de candu ati intratu in diet'a feudale, luati-o in carca, ca déca nu, voi suntem revolanti, daco-romani si tote, demni de — s. c. l. Acésta va fi pota acuisitiunea nasilor celor male seduli! —

Sinodulu archidiecesanu

in Sibiu in anulu acesta, dela deschiderea lui in Duminec'a Tomei 23 Aprile (5 Maiu) pana in 31 Aprile a. c.

(Urmare din Nr. 41.)

Siedint'a a IX-a. Autenticanduse protocolele siedintelor trecute si transpunenduse petitiunile mai multoru comune consistoriului archidiecesanu, se pune la ordine reportul comisiunei scolarie. Referintele Dr. Mesiotă arata, ca nu s'a reportat despre tote scólele popularie din 1092 comune ale archidiocesei, ci numai despre 839; de aceea comisiunea propune: 1. Consistoriul se cera dela inspectoratele scolarie districtuali date accurate si detaiate petrecundu copii scólelor populari si normali. 2. Se se provoce tote inspectoratele districtuali a deschide in fiacare comuna scóla pentru adulti si a asterne despre acestea unu censpectu la sinodulu viitoriu. Remuneratiuni pentru aceste se se cera din cuthi'a statului. 3. Pentru esaminarea invetiatorilor si profesorilor se se elaboreze unu regulamentu provisoricu si se lu puna in lucrare, si la sinodulu procsim se lu astérna spre revisiune. Asemenea unu censpectu despre invetiatorii si profesorii cu denumire definitiva si provisorica. 4. De ora-ce s'a admonitatu de catra regimur 134 scóle confesionali pentru defectulu edificialor si alu midiulócelor de invetiamant, si de ora-ce acele comune suntu serace, se cera consistoriulu dela regimur in numele sinodului o subventiune cumulativa din subventiunea statului, notata pentru ajutorarea scólelor. 5. Regulamentul provisoriu de organisaare a invetiamantului populariu se se amane pentru sinodulu viitoriu. 6. Asupra cartilor scolarie se se faca o consegnare: a) care carti suntu recomandabile; b) cari trebuescu emendantate si in ce se afla defectuositatea loru; c) cari trebuescu delaturate si d) ce carti noue suntu necesarie, spre a se provede scólele cu carti bune. 7. Consistoriul se efectuésca visitatiunea scólelor prin referentulu senatului scolarii seu prin alti asesori. 8. In fine se reporteze consistoriulu despre scólele granițiaresci.

Acesta referata dupa desbateri multe se primesce in generalu si in specie cu tote 8 punctele numai pre langa o propunere a deputatului Boiu la p 4, ca se se iè mesurele de lipsa si asupra institutului pedagogicu amesuratul recerintelor tem-pului si ale sciintiei. In privint'a scólelor granițiaresci präsidiulu aduce la cunoscinta, ca consistoriulu a facut multe pasuri, d'r a facutu pedece comitetulu administrativu alu fondurilor granițiaresci si caus'a loru se afla la ministeriu reg. ungurescu.

Se pune la ordine propunerea deputatului P. Nemesiu pentru eliberarea candidatilor de invetatori dela servitulu practicu militariu si intielesulu § 54 alu instructiunei pentru legea de apararea patriei, fiindu-se impedece invetiamantul in scólele popularie.

Consistoriulu archid. se faca pasi pentru modificarea acestei esplicari a legei si pentru că elevii din institutulu pedagogicu si candidatii de invetatori se se elibereze de servitulu militariu presentu. Acésta propunere se primesce fara desbatere.

Se pune la ordine propunerea lui Pecurariu, facuta la referat'a scolaria, care desbatenduse si puneanduse la votu cade.

Deputatulu Ratiu face o propunere insemnata

despre neintielegerele intre romanii gr. or. si gr. cat. in comunele mestecate, care e unu impedecamentu mare alu invetiamantului si alu culturei: se faca consistoriulu archidiecesanu in afacerile scolarie cu gr. cat. unu compromisu pre basea reciprocitatei. Propunerea se primesce.

Siedint'a a X-a. Referintele comisiunei petitionarie referéza asupra mai multoru petitiuni ale unor persoane si comune că „Camerzanesci, Aciliu, Sion'a si Cohalmu“ parte pentru alegeri de parochu, parte pentru trecere si intorcere dela gr. cat., cari tote se predau consistoriului cu resolviri mai multu dupa pararea acestuia.

Vine la desbatere caus'a neintregirei de protopopu in tractulu Mercurei, care a nascutu differinta intre sinodulu protopopescu si consistoriulu archidiecesanu din causa, ca sinodulu protopopescu a facutu remonstratiune consistoriului, ca sinodulu protopopescu a alesu protopresbiteru de döue ori si ambele alegeri le a respinsu consistoriulu archid.

Sinodulu dupa multe vorbiri a Dr. Glodariu, Pecurariu, E. Macelariu si Boiu incuvintiase purcederea consistoriului pre langa observarea conditiunilor cuprinse in concursulu din 25 Aug. 1871 privitorie la cualificatiunea concurrentilor. (Matu-risanti etc.)

Bugetulu casei se primesce dupa propunerea comisiunei.

Presidiulu se adresáza sinodului cu cuvinte re-cunoscatorie, si arata cumca sinodulu a ajunsu la inchirea sesiunei de facia, recunoscere siertfele deputatului si asia multiamesce de buna voint'a ce au aratatu si le poftesce drumu bunu si sanetate. Deputatulu Branu multiamesce Escentie Sale metropolitului Andrei br. de Siaguna pentru im-partasirile facute despre dispositiunile ultime (testamentare) si presiedintelui parint. vicariu „Nicolae Popea“ pentru intielépt'a conducere presidiale, indulgintia si impartialitate, cari tote se inchia cu: „Se traiésca!“ —

Dómne ce coruptiune!

In „Vallendorfu“ si „Galati“ — comitalu Albei superiore — unulu anume Benkó Jozsef a corruptu publice pre alegatorii romani si maghiari de acolo cu cate 10 fl. v. a. Acésta s'a intemplatu in 4 si 5 Iuniu a. c., si inca asia, ca 3 fl. a datu numitulu fiacarui alegatoriu, pre care lu potu amagi, indata, — ér' 7 fl. s'a obligatu a i dá preste 10 dile; beutura, se intielege, cata i va luá pelea fiacarua.

Corumpatorulu Benkó Jozsef este cancelistulu szolgabiró-ului tractuale de pre acolo Csiki Jozsef, si lu numieau satenii din Vallendorfu domnulu vice-szolgabiró.

Pentru acestu demoralisatoriu de poporu se asecureze mai tare voturile Vallendorfului pre partea unuia, anume conte Nemes Nándor din tiéra unguresca, a facutu chiaru si contractu in scrisu cu toti, pre cari i a succesu a i amagi cu bani si cu influenti'a sa că „domnulu vice-szolgabiró“ (*), oblegandu pre fiacare se platésca inderetu 15 fl. la casulu acel'a, candu n'ar alege pre contele Nemes Nándor.

Eta scandalu, éta coruptiune publica, éta ci-nismu, éta abusulu, ce se face publice in contra libertatei de a alege din convingere! Éta cum se folosescu cei cu bani de neprinciperea si de seraci'a poporului!!!

Pretindemu dela auctoritatile respective, că a-tari cumperari de suflete se le descopere si se le pedepsescu aspru.

Ér' voi alegatori din Vallendorfu, din Galati si de ori unde, deschideti-ve ochii si mentea; pri-cipeti, ca cine scie spre ce scopu si te-n-dintia cérca astfelui de demoralisatori a ve cum-perá. Ér' déca voi nu sunteti in stare se intielegeti, ascoltati de conductatorii némului vostru, cari ve voiescu binele vostru si alu patriei, că asia se nu ve blasteme chiaru si copii de copii vostru, ca ati fostu vendiatorii natiunei si ai patriei.

Pana atunci ve svatuim că, de cumva din neprincipere si de frica v'ati pusu degetulu pre cruce

*) Este cunoscutu aceea, ca poporul inca si astazi tremura inaintea szolgabiróului seu, ma se ingrozesc si numai audiendu-i de nume.

si ati subscrisu astfelui de contracte, de cari ati inchiatu cu scriitoriu szolgabiróului, cu Benkó Jozsef: se nu ganditi, ca astfelui de scrisori au putere; de frica astorii felii de contracte se nu sciti, ca nu ve pota nimenea silí se le tieneti si se platiți 15 fl. pentru 10, déca nu veti alege pre acel'a, care a voit u se ve insiele si se ve cumpa sufletele cu bani; poteti si manca bani dati si totu se nu lu alegeti, ci se ascultati de ómenii némului vostru si se urmati dupa conducerea barbatilor natiunei si dupa decisiunile acesteia in conferint'a generale. — —

Dela cine au invetiatu moldavo-romanii a se apara in patri'a loru de jidovi?

Moldavo-romanii au invetiatu dela germani a se apara de jidovi in patri'a propria castigata si aparatu cu torrenti de sange, udata cu vali de lacrime, conservata cu multa grigia si sudori.

Cum se pota acesta? Se pota forte bine, acesta este curatulu adeveru; si „Hermannst. Ztg.“ din 24 Maiu voliendu a-si bate jocu de „Gazeta“, pentruca acésta citase in caus'a jidovilor pe Fichte, Hegel s. a., si-a batutu jocu in lini'a prima de connationalii sei, de germani.

„Die Juden und der deutsche Staat“, acesta este titlulu unei carticele publicate in Hamburg, care pana in an. 1862 vediuse a sies'a editiune, éra de atunci cate va fi mai vediutu nu scimu; destulu ca aceeasi carticica s'a tradusu si in alte limbi, éra in limb'a romanescă s'a publicatu la Bucuresci in an. 1869 si s'a respandit u in cateva mii de exemplar. Asia déra cine vilesce se o citésca, o pota avé si in limb'a nostra.

Istori'a Germaniei este plina, incarcata de cele mai barbare persecutiuni pe care le au suferit jidovii din partea nemtilor. Nici unu felii de mórte nu era destulu de cruda, care se nu fia fostu aplicata la jidovi; anume unii domnitori si intre a-cestia imperatulu Sigismundu, avea diabolic'a placere de a i arde de vii. Déra noi se nu mergemu asia departe in trecutu, ci se ne oprimu la tempii nostri moderni, pentruca se nu ni se impune ca ne preamblamu totu numai prin vécurile barbare.

Cartea susu citata tractedia cestiunea jidovilor cu logica severa si rece, protestandu in contra ori-carei sentimentalitati, si avendu inaintea ochilor esclusivu numai interesele strictu nationali nemtiesci, intocma precum au totu in dilele nostre, de ecs. legislatori si publicistii maghiari, esclusivu interesele proprii maghiare de unic'a si ultim'a tienta a loru facia chiaru cu natiunile cristiane conlocuitorie.

Auctoriulu susu citatei carti reproduce in contra jidovilor că motto mai multe passage si sentenie din cativa scriptori germani de renume europeni si din unii straini. Cu vol'a diariului „Hermannstalter Zeitung“ si a colegilor sei dela Vien'a, vomu reproduce si noi la loculu acesta ceteva din citatele de care ne este vorba si care suntu acestea:

„Sciu ca inaintea mai multoru tribunale de docti va fi permis u cuiva mai curendu se atace intrég'a moralitate si productulu ei celu mai sacru, religiunea, decatu pe natiunea jidovésca. Acestoru tribunali le dicu, ca pe mine nici odata nu m'a insielatu unu jidanu, pentru ca nici odineora n'am intratu in relatiuni cu vreunulu din ei; ca adesori, cu propriulu meu pericolu si in daun'a mea, amu aparatu pe jidanii prigoniti; si ca, prin urmare nu vorbescu din ura personala in contra loru. Cele dise de mine tienu ca suntu adeverute: aces'e le amu rostitu, pentru ca le amu crediutu a fi de necesitate. Adaugu inca, ca procederea multoru dintre scriitorii moderni, in privirea jidilor, mi se pare consecinte, si credu ca si eu amu dreptu dicu, in acestu subiectu, ceea ce cugetu si cum o cugetu. Cui nu'i voru placea disele mele, se nu insulte, se nu defame, nici se fia numai sentimentul, ci se dovedésca cu fapte, ca nu amu dreptate.“

Fichte. — Despre revolutiunea francesa.

„Mai in tote tierile Europei desvólta unu statu paternicu si ostile, unu statu ce se afla intr'unu perpetuu resbel cu tote celealte, si care in multe locuri apasa intr'unu modu teribile pe cetatiani;

acestu statu este: Iudaismulu. — Iudaismulu ce forméza unu statu atatu de compactu si separatu de ori-care altu statu, este cu atatu mai periculosu, cu catu elu se baséza pe ur'a ce o are jidanulu, in contra intregului genu umanu. — Dela unu poporu, care pe celu mai miserabile dintre membrii sei ilu pune mai pre susu decat tóta istoria nostra; dela unu poporu care s'au aruncat cu devotamentu in braciale comerciului detailatu, in braciale siacharlicului ce enervéza corpulu si omora ori-ce simtiu nobile; . . . dela unu poporu care in obligatiunile si chiaru in ide'a sa de Dumnedieu, respinge dela sine pe ori-care alta natiune . . . dela unu asemenea poporu ce putem astepta? . . . Tóte aceste nu le puteti negá, le ati observat dimpreuna cu mine, si apoi totu pronunciati cuvente de tolerantia, umanitate si drepturi cetatianeschi. . . . Nu ve aduceti aminte ce va se dica unu statu in statu? nu observati, cumca jidanii suntu dejá cetatianii unui statu mai solidu si mai puternicu decat tóte statele vóstre? nu intielegeti ca de veti acordá jidaniloru drepturi civili in statele vóstre, ei voru sdrobí sub pitioarele loru pe toti ceilalti cetatiani?!

Fichte. — Revolutiunea francesa.

„Acelu judanu care ar' puté strabate preste solidele, si a-si dice chiaru neinvinsile fortificari ce i stau inainte, pentru a ajunge la generalea iubire de dreptate, de omenire si de adeveru, ar' fi unu erou si unu santu. Nu sciu se fia egsistat candu-va séu ca ar' egsista vre unul cár acesta. Voiu crede de lu voiu vedea. Numai se nu -mi vendia o frumósa apparentia in loculu realitathei! Judanii potu se nu créda in Christu, potu se nu créda in nici unu Dumnedieu, numai se nu créda in dous diferite legi morali si intr'unu Dumnedieu dusmanu omenirei. . . .

. . . Déca statului ii e tém'a de consequentiele pericolóse ale unoru doctrine, elu este in dreptu a esclude dela facultatea de a deveni cetatiani, pe toti adeptii vederati ai unoru asemenea doctrine. —

Statulu trebue se céra dela toti cei ce dorescu a intrá in comunitatea si egsercitarea drepturilor cetatianeschi, asigurarea, ca au parasit uacele doctrine contrarie statului, si o' solemla primire a nöuelor indatoriri.

Pre toti acei ce nu voiescu a dá acésta ascurare, statulu trebue se i escludá dela comunitatea si dela egsercitarea drepturilor cetatianeschi.“

Fichte. — Despre revolutiunea francesa.

„Ambii mari barbati (Alexandru si Cesaru) negresitu ca nici au gandit macaru se puie alaturi cu nationalitatea elena si italo-elina si pe cea jidovésca. Inse jidanulu care n'a primitu cár occidentalulu organisatiunea sa politica din darurile Pandorei, si care este esentialminte indiferente catra statu; care, mai departe, atatu de cu greu abdicá insusimea esentiala a nationalitatei lui, cu catu se acomoda, lesne cu insusirile nationalitatilor straine — jidanulu, tocmai din asta causa, era propriei pentru unu statu ce se redică de pe ruiunile a sute de cetati, si elu era menitu, din capulu locului, de a se insestrá cu o nationalitate bruta.

Iudaismulu a fostu si in lumea vechia unu fermentu continuu de cosmopolitismu si descompusiune nationala.“

Mommesen. — Istoria romana.

„Natiunea germana s'a degrositu de barbaria, si a scapatu din ce a fostu mai greu, numai scapandu-si nationalitatea, care este fundamentalu vital de alesu consistentiei unui poporu.“ —

Hegel.

„Garanti'a demnitatei, a meritului si a virtutiei unei natiuni in presentu si viitoriu, diace in insusirile ei cele nevediute si ascunse ochiloru fizici; déca aceste insusiri se voru tempí, séu se voru nimici, prin amestecare cu alte morale si elemente straine, care nu se assimiliéza cu natiunea; — atunci se produce in fint'a natiunei anomalia si desbinare; natiunea cade in o slabitiune morală si politica, din care resulta amortirea si paralisarea vitalitatei nationale, si in fine descompunerea si perirea natiunei.“

Fichte. — Discursuri catra germani.

Sint ut sunt, aut non sint.

(Se fia cum suntu, séu se nu mai fia!)*

Innocentie XI. — Despre jesuiti.

„Inca inaintea erei crestine, judanii erau despriuitti de romani si de greci, totu din caus'a a celor motive pentru care si astadi simtiu repulsione pentru ei. Numele de „Judanu“ era, inca pe tempulu lui Augustu, o denumire de defaimare.“

*) Adica ceea ce a disu pap'a Innocentiu de spre jesuiti, au avut'o multu mai inainte, o au si pana astadi rabinii jidoviloru.

” Vin'tu
Curtis Judaeis offendere! . . .
(Voiesci se me combati cu argumente jidoveschi? se -ti fia rusine! . . .)

Horat. — Sat. 1. 9.

„Trebue se li acordam uorl drepturile umane, chiaru de si ei nu ni le recunoscu nöue, ca-ci si ei suntu ómeni, si nedreptatea loru nu ne indrituesce se devenim si noi injusti cár densii. — Dér' catu pentru a le acordá drepturi cetatianeschi, nu vedu nici unu midiulocu altulu, decat — de s'ar putea — se li taiamu intr'o nöpte capetele la toti si le le inlocuimu cu alte capete, in care se nu fia nici o idea jidovésca. Ér' pentru cár se ne man- tuim cu totulu de densii, midiulocul celu mai si- guru ar' fi, de a li cuceri Palestin'a si de a i tra- mite pe toti acolo.“

Fichte. — Revolutiunea francesa.

„Pe langa fric'a si repulsiunea, care dininceputu s'a observat, ca egiptenii aveau pentru ju- dani, se mai adaugase si gratia, precum si unu invincibile despreiu.“

Schiller.

„Schilock. — Candu dicu, ca elu este unu omu bunu, prin acésta vreau se dicu ca este bogatu.

Schilock. Oh! dá, dá dá, perdu unu diamantu alesu, care me costá 2000 galbeni la Frankfurt! — Blasemulu este cadiutu asupra poporului no- stru! — Dóue mii de galbeni pentru acésta si inca mai multe ate giuvaeruri scumpe. — Asiu vré mai bine se vediu pre flic'a mea mórtă la pitioarele mele, inse cu diamantele la urechi! — Asiu vré se o vediu in siceru, inse cu galbenii langa dens'a.“

Sheakspeare.

„Cum se putea se ésa din o rasa de ómeni fara capetei, unu capu luminat, unu erou, séu unu omu de statu?“

Schiller.

„Jidanulu -si da adese-ori nespresa ostenela pentru unu profitu cu totulu miserabile; intrebuintiaza ghendire, staruintia, vointia intr'unu gradu, care n'ar intrebuintia-o nici odata pentru lucrarea cea mai onorabila. Este neobositu in inventarea insielatiunilor inaintea carora sta in locu mintea ori-carui omu de tréba. — Elu -si face o gloria din onórea esteriora a vocatiunei sale, ba inca are simtiementulu insusi alu poesiei insielatiunilor sale si se bucura de placerea loru. Jidanului ii lipsesce numai unu micu lucru, numai o bagatela, spre a deveni unu adeveratu muncitoriu: mobilulu moralu si scopulu moralu, si cu acésta bagatela ii lip- sesce totulu.“

Riehl. — Despre munc'a la germani.
(Va urmá.)

De langa Alb'a Iulia 6 Iuniu 1872.

Despre conferinti'a clubului.

Nu voiua esagerá lucrulu nici decat, candu vinu a constata, cumca lucrarile conferintiei séu mai bine disu convenirei din Sibiu au facutu o impresiune dorerosa asupra fiacarui romanu in- grigliu de venitoriu natiunei sale. Nici este cu potintia se nu se indignie omulu, vediendu apu- caturele si machinatiunile precalculate ale unoru ómeni, prin cari tendu a-si egsexcutá scopulu loru celu mascatu. Se nu créda cineva, ca cuvintele aceste suntu dictate de óre-care ura, pentru ca domnii dela conferintia au decisu activitatea cu respectu la alegerile eminente, dloru potea decide chiaru contrariulu si totusi se intempine resentiu- luo nostru. Motivulu spre acésta diace in acea impre- giurare prea importanta, ca conferinti'a -si a aro- gatu siesi dreptulu per fas et nefas a lucrá in nu- mele natiunei, a impune si obtrude acesteia con- clusele si cu o cutediare. . . .

Spre a ni poté esprime convictionile nöstre facia cu pornirea arbitaria a acestei conferintie, s'a tienutu in 26 Maiu a 2-a conferintia a clubului nostru in Alb'a Iulia. Inse la convocarea conferintiei a datu una hartia a comitetului octroatu in Sibiu indreptata catra dlu advocatu Barbu membru clubului nostru, prin care dupa ce i face placere ai aduce la cunoscinta, ca e denumit uacele mem- bru alu comitetului, apoi lu provoca se desvólte tota energ'a pentru realizarea concluselor conferintiei din Sibiu. In urm'a acesteia dlu advocatu Barbu afla cu cale a staru pentru convocarea conferintei clubului, cu scopu de a se conforma deci- siunei ce va luá acésta. Deci adunanduse la acésta conferintia unu numeru frumosu de inteligenți din Alb'a Iulia si din giuru, dupa deschiderea acestia, liea cuventulu dlu Barbu si aduce la cunoscinta a conferintiei, ca dsa a primitu dela comitetulu din Sibiu unu decretu, prin care i se face cunoscutu,

ca este denumit uacele membrulu aceluia, -si desco- pere apoi mirarea cum a devenit udensulu, cár Pi- latu in credeu, membru alesu alu unui comitetu fara scirea si consensulu seu. Dér', dupa ce totu in intielesulu acestei scrisori este chiamatu a dá unu respunsu, a dorit u se supune vointiei clubu- lui, din care face parte. Se esprime dorint'a, cár inainte de ce s'ar dechiará conferintia asupra ace- stui actu, dnii Axente si Mezen cár delegati clubu- lui se relationedie despre conferint'a din Sibiu, la care au participat in numele clubului.

Dreptu ce scolanduse dlu Mezei intr'o vorbire mai lunga descopere cu mare mahuire planulu si tendintiele activistilor de a se tiené una conferintia, in care densii se reesa in majoritate. Dupa ce face cu multa critica istoriculu conferintiei, in fine adauge, ca, observandu dloru scopulu activistilor, scarbiti séu departat din acea conferintia, si ca nu este adeveratu ceea ce s'a scrisu in diurnale si cu deosebire in „Telegr. Rom.“ despre densii, ca s'ar fi declarat in principiu pentru activitate.

Dupa acésta relatiune trista se dá cetera acelu- loru adresate dlu Barbu. Acum se nasce o desbatere viua. Mai multi membrii se dechiaru in contra recunoscerei conferintiei dela Sibiu de generala si a concluselor ei, dupa cari se enuncia dorint'a clubului de a se conchiam a conferintia generala nationala la Alb'a Iulia prin Esc. Sale domnii metropoliti, inse **Imainte** de alegeri, cár se nu se mai pota escusa nimene, ca n'au avutu normative date de natiune cu respectu la tienut'a politica. Se decide apoi, ca dlu Barbu nu pote lua parte cár mem- bru comitetului din Sibiu din causele espuse, si in acestu intielesu are se-si faca si recrisulu la acelu comitetu.

Me sentiu datoriu a notificá, ca la acésta conferintia a clubului au participat si unii barbati ai nostrii pré stimati, cari veniti in alte afaceri la Alb'a Iulia, au binevoit u se interesá de caus'a nostra nationala, pentru care s'a tienutu conferint'a. A fostu unu ce surprindetoriu pentru noi, candu unulu dintre acesti domni intr'o vorbire frumósa -si descoperí parerea de a fi activi pre terenului politicu, ce ni este datu, a participá si la alegerile de deputati, inse aceia se nu mérga la diet'a din Pest'a. S'a provocatu la unguri, cari inca au alesu deputati la diet'a din Sibiu, dér' nu s'au dusu si cu acea n'au compromisu caus'a uniu- nei. Scopulu adica ni este unulu si acelasiu de a fi passivi numai facia cu diet'a din Pest'a, diferim u numai intr'ata, incatu noi, fiindu si pana acum cam patiti, ne tememtare, ca deputatii nostri nu voru ave stare a remané a casa, ci atrasi de magnetulu celu poternicu alu prospectelor brillante, -si voru face urechi'a tóca si voru lúa o la san- tós'a preste malulu regelui (Királyhágó) dreptu in capital'a, unde se fauresc nedreptatile si suferin- tiele natiunei nöstre.

Amu descrisul catu s'a potutu mai pre scurtu decursulu lucrurilor din conferint'a clubului no- stru, nu din altu motivu, fara curat u limpede numai, cár comunicandu-ne opiniunile imprumutat u pre calea publicitatei, se ne potemtun la o ac- tiune solidaria, prin care singura este posibila sal- varea santei nöstre cause nationali.

Ddieu se fia cu noi!

C . . . u.

Din scaunulu Orastiei!

E adeveratu, ca in scaunulu Orastiei in tota privint'a e majoritatea romana, si au egsistat una contielegere fratiésca intre romanii de aici de ambe confesiunile (abstragandu dela alegerea de deputatii dietali pentru diet'a tienuta in Sibiu 1863, scor- nita din persone, cari facu diferinta intre unitu si neunitu, si cari nu suntu capaci a cunoscet tient'a comuna a tuturor romanilor) si si cu acésta oca- siune dupa una contielegere romana nationala sus- statória din membrii representatiunei scaunale, au isbutit u facia cu conlocutorii nostri, sasi si maghiari, a compune unu comitetu electoral din ro- mani, si din nu sciu ce consideratiune! si 3 sasi si 3 maghiari.

Acestu comitetu -si incepù activitatea sa in conciserile celor cu dreptu de alegere in 31 Maiu an. cur.

Din motivu ca cu tóte, ca majoritatea votanti- loru este absolutu romana, fratii sasi si maghiari, respective ablegatii fosti la diet'a espirata au fostu asia de buni, catu nerogati si nealesi de noi, ne au representat si pre noi, cár candu insine i amu fi plenipotentiatu la urdirea aceloru legi vitrege, la crearea carora si densii au participat. — Deci din motivu dicu, cár nu densii cár si in an. 1869 se

compuna comitetulu electorale din sinulu loru, se aléga deputati, si apoi aceia éra se fia asia de buni a ne reprezentă acolo, unde noi dela dloru si prindloru nu putemu sperá nemica favorabilu: amu compusu acelu comitetu electorale de o parte, éra de alta, ne fiindu bine instruiti, ce e de facutu? —

Facuramu tóte pana in presentu, că se nu perdemu ce ne compete, adica pregaritirele a poté reesi la alegere cu 2 deputati romani. — Deci, că nu noi din scaunulu acesta se lucramu, fara a face cunoscute giurstarile nóstre cu onorat'a intelligentia din tóte partile, si apropianduse alegerea totu mai tare, in momentulu ultimu se stamu, si se intrebamu, ca alegemu, ori-ce se facemu? rogamu cu tota stim'a pre acei romani bine cunoscuti, cari si pana acum au facutu si jertfitu multu pentru natiune, se liè initiativ'a la unu congresu, dupa proiectulu intieleptu a dloru din comitatulu Clusiu'lui, inse nu à la Sibiu 5—6 Maiu — necompetente. — Ca-ce e greu a destina numai catorva sórtea si viitorulu unei natiuni, precum volira unii la susu numit'a conferintia a face.

Getiramu din diurnale, ca multe cluburi romane au avutu ablegati esmisi la susu mentionat'a conferintia, si ca si 2 din scaunulu Orastiei ar' fi partecipatu. De or' avutu acelia 2 insi alte afaceri pe la Sibiu, bine, **Inse** noi nu scimu nemica de acelia, si in casu, candu densii ar' fi subscrisu nescari concluse in numele nostru, le dechiaramu de incompetente **si** nulificate, nefindu dloru plenipotentiantu dela noi si prin noi.

Salutamu cu asta ocasiune cluburile resp. conferintiele nationale romane, cari primindu petutindenea solidaritatea de conditiune nealterabile, facu dependenta tóta tienut'a nationale dela resolutiunile conferintiei generali, ce se astépta a se convoca in Alb'a Iulia, fara cari va fi perfidu cine va da prim'a lovitura solidaritatei prin parasirea terenului — pe care ne aflam — fara a fi decis u de natiune atitudinea ce e a se lua pe viitoru. — j.

Cronica esterna.

ROMANIA. Sperantia buna la recolta, de si secar'a e secata in grauntiu, ómenii pe alocurea sémenara si in locui porumbu, care priesce bine. — D. generalu 1. Gr. Ghica e numitu agentu la Constantinopole. — Cuponulu dela 1 Iuliu alu oblig. strousbergiane se platesce si obligatiunile se pre-schimba in actii de statu. —

In Franci'a junimea singura s'a oferit u provocari la obligatiunea ostasiésca cu armare generale si in adunare se primi obligatiunea personale generale la servitiulu ostasiescu, abroganduse si rescumperarea. Episcopulu Doupanloup in sied. din 29 Maiu inca fu pentru, si dise: Ca Prusi'a are in momentulu de facia pote prim'a artileria si e prim'a casarma din lume; der' nu e prim'a natiune din lume, pentruca marinimitatea si cavaleris-mulu suntu primele insusiri ale marimei unei natiuni, cari Prusiei ei lipsescu cu totulu; ca-ce crudimea si apasarile storcatorie l'au convinsu, cu unu poporu soldatu fatalminte devine in fine poporu barbaru; vorbesce si pentru neimpedecarea studiului clasico si relegiosu. Thiers se impaca cu decisuniile bugetului militariu si consolidarea republiei primesce noue garantie. —

In Rom'a s'a primitu br. Kübeck alu Austria si cont. Bibra solu alu Bavariei că reprezentanti respectivi. —

In Berlinu in diet'a Germaniei propunerea lui Lasker, ca competitii'a imperiului se se estinda preste tóta legislatiunea civila a Germaniei, s'a primitu cu majoritate, inse Bavari'a, Sacsoni'a, Baden si Württemberg'a nu se invoira, cu cuventu, ca regimulu nu e in chiaru, déca poporimea propria se invoiesce cu unificarea si a legislatiunei, propunerea inse totusi se primi. — Principele de corona italiana cu soci'a Margaretha voru visita si Sacsoni'a. Humbert duse ordinulu marelui cordonu alu ord. de merite savoianu militariu pentru imperatulu. —

Anglia nu primesce tóte emendamentele facute de Americ'a in tractatulu suplementariu la

tractatulu de Washington, cu care se aplaneze cestiu'ne Alabama si Americ'a nu mai vre a concede alte schimbari. — In 31 cas'a de diosu primi biliu votisarei secrete in a 3-a legere cu majoritate de 274 in contra la 216 voturi. Numai votisarea secreta pote scote legi drepte in dietele cu legi egali de alegere, pe candu votarea nominale e Sodom'a partiteloru. —

In Rusi'a Popov P., profes. la universitate, intr'unu discursu publicu istoric dice, ca Rusi'a tiene la principiu de nationalitate; Itali'a si Germani'a cu acestu principiu s'a unificatu, er' cu politic'a anexarei a patit'o Poloni'a va pati-o si Ungari'a si cas'a habsburgica va totu scadé. — Universitatea noua din Odes'a se stramuta la Sevastopol.

Mai nou. Inca nu scimu, in ce stadiu se afia — urgenti'a — convocarei conferintiei generali, decatu, ca archierei ar' fi cerutu concesiune dela ministeriu. Amanarea neodihnesce. Cele mai multe cluburi nationali pretendu urgenti'a conchiamarei inainte de alegeri, la cari nu va pasi neme fara programulu natiunei. Clubulu dela Alb'a Iulia se se pregarésca la casu pentru conferint'a generale, cum s'a pregarit u clubulu mediesianu, si fara cerute de concesiuni? — Se astépta reportu intitulu dela archierei.

Conferint'a subcomitetului VIII din com. Clusiu'lui inca nu recunoscce competint'a confer. din Sibiu si reclama conferintia generale nationale la Alb'a Iulia cum se mai sprimă. —

In Rupea la conferint'a clubului romanu din 7 Maiu, la invitarea presied. Mircea facu dupa charthi'a comitetului din Sibiu, care se róga „de sprijinirea decisiunei lui pentru activitatea romanilor facia cu alegerile“, si care ceru órdinu conferintie de facia se se dechiare in privint'a programei: Activitate ori passivitate, par. gr. or. I. Iosifu „se dechiera pentru parteciparea la alegeri in in prim'a linia; incatu inse pentru portarea depusatilor mai departe, se **pote** tiené **apoi**, **dupa alegeri**, una adunare generale, care se decida (déca va avé pentru cine? R.), cum se fia acea tienuta!! Estia nu mai astépta der' nici le trebue conferintia generale a natiunei, prin urmare nu le pasa nici de programu solidariu. Cine va fi der' inimiculu solidaritatei nationali?!! —

Publicatiune.

In legatura cu publicatiunea din 13 Maiu 1872 se face cunoscute, ca liste alegatorilor intocmit din oficiu de catra singuraticele deputatiuni electorali pentru orasulu Brasiovului suntu puse, afara de cas'a sfatului, inca si

1. pentru cetate la dlu Ioane Thiess in cas'a de dasdia;

2. pentru ultile Blumanei cei mari, cea urinaria, cea dela valea perdierilor la dlu Georgiu Roth in ultii'a Blumanei cei mare Nr. 340;

3. pentru Curmatur'a, Dirste, Stupini, Temisiulu de diosu si de susu la dlu Diamandi Manolé in ultii'a Scheiloru Nr. 112;

4. pentru ultii'a Blumanei pela Ursulu negru, Tigani'a, la dlu Gottlieb Schlandt in Bluman'a Nr. 330;

5. pentru Brasiovechiu, ultii'a de laturi si de midiulocu la dlu Martinu Fromm in Brasiovechiu ultii'a de midiulocu Nr. 418;

6. pentru Brasiovechiu ultii'a lunga la dlu Adolf Linz in Brasiovechiu ultii'a lunga Nr. 126;

7. pentru Scheiu Nr. casei 1 pana la 800 la dlu Georgia Tites in Scheiu ultii'a Furcoiei Nr. 131;

8. pentru Scheiu Nr. casei 800 pana la 1544 la dlu Ioane Manole Burbea in Ciocracu Nr. 1410, dela 25 Maiu (6 Iuniu) pana la 7/19 Iuniu a. c., fiacui spre vedere, si ca in terminulu mentionatu suntu de a se aduce reclamatiunile in contra listelor alegatorilor inca si la amintitii domni, unde voru face si deputatiunile conscriptionali in 6/18 si 7/19 Iuniu a. c. decisiunile asupra reclama-

tiunilor aduse, la care au se vina in persona si reclamantii concerninti.

Incepdu dela 9/21 Iuniu a. c. va face comitetulu centralu asupra recurselor de reclamatiuni incuse decisiuni finali in cas'a sfatului.

Brasiovu, 30 Maiu 1872.

2—2

Comitetulu centralu.

Nr. 3838/civ.

3—3

Publicatiune.

Din partea subscrisei judecatoriei reg. se face prin acésta de obste cunoscute: cumca in 1-a Ianuariu 1871 a murit u in Brasiovu economulu si proprietariu de realati Franciscu Türkosi, lansandu dupa sene dòue testamente cu datulu Brasiovu din 10 Augustu 1836 si 22 Februaru 1863. Dupa testamentulu din urma, carele desfintase pre celu d'antaiu si anume, dupa punctulu 4 alu acelui are se se impariesca tóta avereia ce va ramane dupa mortea lui Franciscu Türkosi si a societatei Iulian'a de o potiva atatu intre mostenitorii legali ai celui d'antaiu, catu si intre mostenitorii legali ai celei din urma. De óra-ce soci'a lui Franciscu Türkosi Sándor Julian a murit u inainte de consociul seu, asia se provoca prin acésta toti mostenitorii legali atatu ai lui Franciscu Türkosi, catu si ai societatei Iulian'a Sándor, cari dupa lege suntu chiamati a mosteni că mostenitori legali, că in terminu de 45 de dile, socotindu dela a trei'a publicare a acestui edictu, se nu intardi, a arata la subscris'a reg. judecatoria dreptulu loru de mostenire si alu dovedi cu documente credibile, cu a-tatu mai vertosu, ca-ce in casulu contrariu se va pertracta si se va fini remasulu dupa amendoi consocii cu acei mostenitori legali, cari s'a aratat la subscris'a reg. judecatoria si suntu chiamati dupa lege a mosteni.

Brasiovu in 1-a Iuniu 1872.

Judecatorii'a reg.
Jonás Ferençz.

Nr. 1884 1872.

3—3

Publicatiune.

Comitetulu regresentativu alu comitatului Turdei, se conchiamava pre 11 Iuniu a. c. la Turda pentru de a dispune asupra celor de lipsa cu privire la rescriptulu regescu referitoriu la conchiamarea dietei 1872—1875, si la afacerile preliminarie referitorie la arondarea comunelor, — ceea ce prin acésta tuturor membrilor comitetului, cari locuiesc afară de comitat, li se face cunoscute.

Turd'a in 30 Maiu 1872.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
comitele supremu.

Escriere de concursu.

Pentru instituirea unui postu de magistrul silvanalu (forstieriu) preste padurile din districtulu Naseudului cu locuint'a in Naseudu séu eventualmente in Borgo-Prundu.

Pentru acestu postu suntu sistematice urmatorele emolumente anuale:

a) salariu	600 fl. v. a.
b) pausialu de caleatoria	100 fl. "
c) pausialu de cancelaria	50 fl. "

750 fl. v. a.

afara de acestea, in unele agende speciali este concesa si perceperea de diurne si de competentie de caleatoria.

Concurrentii la acestu postu au se documenteze:

- ca suntu maiorenii sui juris,
- ca au absolvatu studiile forestale la o academia séu la alta facultate publica,
- ca au depusu esamenele prescrise de forstieri si au practisatu celu pucinu doi ani cu succesu bunu,
- ca se lauda de o purtare morala exemplilaria.

Concursele, in care deodata se se spuna apriatu, ca cari limbi din patria, si in care mesurale scie concurrentele, suntu a se asterne de adreptulu la „Comisiunea silvanala din districtulu Naseudu“ lui in Naseudu, pana in tempu de 4 septemani dela prim'a publicare in foile publice.

Dela comisiunea silvanala din districtulu Naseudului.

Naseudu in 31 Maiu 1872.

1—3

Porciu, presiedinte.